

Allen Ginsberg

NE VÉNÜLJ MEG

1

Nem látja többé a Times Square-t
sörkertek mozisárait, éjféλι buszmegállókát
Sem a narancsos napgolyót
a fák orma fölött New York sziluettjétől keletre
Bársony karszéke az ablakkal szemben üresen áll majd
Nem látja többé a háztetők fölött a holdat
s az eget Paterson utcái fölött.

1976. február 26.

2

Sorvadt kar, gyöngé térd
80 éves, haja gyér és fehér
arca csontosabb mint emlékezetemben –
nyakára billent állal, szemét néha-néha
kinyitva figyelt –
olvastam apámnak Wordsworth ódáját, a *Halhatatlanság jelét*
„... *dicsfelhők nyomában távoznak*
Istentől, ki otthonunk . . .”
„Ez szép”, felelte, „csak hogy nem igaz.”

„Gyerekkoromban Newarkban volt egy házunk
a Boyd Streeten – udvara
nagy üres telek teli bozóttal, buja füvekkel
Egyre csak törtem a fejem, hogy mi lehet túl a fákon,
Amikor nagyobb lettem, megkerültem a háztömböt
és rájöttem, hogy mi van ott hátul –
enyv-gyár.”

1976. május 18.

3

Az én sorsom is ez?
Épp ilyen sorsod lesz.

Karom majd lecsüng sorvadón?
A szőr megőszül karodon.

Térdem megroggyan, elvékonyul!
A térded tán mankóra szorul.

A mellem lefogy?
Melleden a bőr lötyögni fog.

A fogam – hova hull?
Néhányat megtarthatasz alul.

Csontom milyen célra kell?
Kövek közé vegyül el.

1976. június

4

HALÁL APA BLUES

Hé Halál Apa, fiad hazaszáll
Hé szegény ember, senkid sincs már
Hé öreg papa, tudom merre tartok

Halál Apa, Ne jajongj tovább
Mamához jutsz a padlózatot át
Halál Fivér, számítok terád

Vén Halál Nagynéni Ne rejtse el csontodat
Vén Halál Nagybácsi Kocog a fogad
Ó Halál Nővér nyögésed látogat

Sok Gyerek Halál leheld lelkedet
Halált könnyít zokogó lélekzeted
Nincs több kín, könny marad neked

Halál Gényusz műved áll
Halál Szerető tested messze jár
Halál Apa megyek haza már

Halál Guru igéid igazak
Halál Tanár hálám fogadd
Hogy belém lehelted e bluesokat

Halál Buddha, ébredek
Halál Dharma, értelek
Halál Szangha, segíték neked*

* Buddha – a felébredt szellem. – Dharma – a természet törvényei vagy a jelenségek tudománya. – Szangha – az öntudatra ébredt nép közössége, társadalma. (*Ginsberg kéziratos jegyzete*)

A Szenvedés született
Tudatlanság tönkretett
Nem gúnyt ontok, könnyezek

Mit a Lehelet adott
Élni nem volt rossz dolog
Szívem csöndes, majd megtudod.

1976. július 8. (A Michigan tó fölött)

5

Huszonnyolc évvel ezelőtt a nappali szoba díványáról rám bámult,
ezt mondtam
„Pszichiáterre van szükségem – szexuális problémáim vannak –
– homoszexualitás”
Zúrzavaros diákévek után tértem haza. Ezen a hétvégén akartam
beszélni vele.
Döbbenet ült ki arcára „Azt jelenti ez, hogy te örömet veszed
férfiak péniszét a szádba?”
Ügyszintén megdöbbenve „Nem, nem” – hazudtam –, „ez nem azt
jelenti”.

Most meztelen feküdt a kádban, meleg víz folyt le lábszára
alatt.
Erős vállú Peter, a volt kórházi ápoló, fölemelte a csempézett
szobában. Szárazra töröltük, karunk karja alatt, fürdőköntös
a vállán –
szőnyeggel borított hálósobájába botorkált
leült a puha matrac sarkára, kimerülten, és híg köpetet köhö-
gött fel.
Púderfehér, duzzadt lábát felemeltük és becsúsztattuk a pizsama-
szárba,
megkötöttük derekán az övet és hálóköntöse ujját fáradt keze
számára kitártuk.
Műfogsora tányérban, hátra fordította töppedt szájú fejét
Es felnézett Peterre siralmas mosollyal: „Sohase vénülj meg.”

6

Sürgetésemre befutott legidősebb unokaöcsém
hogy elszórakoztassa nagyapját, esetleg ott is éjszakázzon.
Állástalan volt és mindenképp otthontalan.
Egész délután újságokat olvasott és régi filmeket nézett.

Később félhomály, hallgatag televízió, puha-párnájú díványon ültünk,
Louis hátratámaszkodott forgatható karosszékében
„Nos hát miféle állást keresel?”

„Mosogatóit, de félek hogy a kezem bütykös és vörös lesz.”

„És ha irodasegédnek mennél?” Unokája gyöngén érettségizett és
ezért nem iratkozott be az egyetemre.

„Árt az egészségnek a légkondicionált épületekben a fluoresszkáló
fény.”

A haldokló bólogatva nézegette a csodabogarat,
majd ontani kezdte tanácsait: „Taxisofőr is lehetnél, de egy kocsi
esetleg belédrohanna. Állítólag ki is zselbelhetnek.

Vagy felcsaphatnál tengerésznek, de ha a hajó elsüllyed, esetleg
megfulladnál.

Talán a szatócsi pályán próbálhatnál szerencsét, de ha egy láda
banán a fejedre csusszan a polcról,
hát megsebesülsz. Vagy lehetnél pincér, de akkor esetleg
elesnél a teli tálcával és meg kellene fizetned a
törött poharakat.

Talán ácsnak kellene menned, de hátha a hüvelykujjadra szóol a
kalapáccsal.

Vagy strandőrnek – de a hullámtörés a Belmar-parton veszélyes, és
meg is fázhatsz.

Vagy doktornak, de esetleg fertőzött szikével megvágod a kezed,
és akkor ágyznak esel és meghalsz.”

Később, már a sötétben, az ágyban, szemüvegtelenül, azt mondta a
feleségének

„Miért nem fésülködik meg? A szemére hullik a haja, hogyan
bír látni?”

Mondd meg neki, hogy menjen már haza, túl fáradt vagyok.”

1978. október 5.

7

A Hulladéktelep közelében temetjük el apámat
a newarki repülőtér közelében

A Winston cigaretta emblémája alatt temetjük el

A New Jersey-i díjköteles autópálya déli ágának 14. kijáratánál

A vámsorompó első számú bekötő útján áthaladva temetjük el

A Hűtőgép- és Teherautóalkatrész-áruházon túl,
ahol egykor nádas mocsár volt

És túl a Budweiser Anheuser-Busch téglából épült serföldjén
a B'Nai Israel temetőben a zöldrefestett vasrács mögött

ahol régen festékgyár volt és farmok

ahol Pennick most vegyszereket gyárt

a Penn Central Erőmű trafói

1154

és kábelei alatt, Elizabeth
és Newark határán, közvetlenül nagynéném, Rose
Gaidemack mellett, nagybátyám, Harry Meltzer közelében,
egy sírral Abe feleségén, Annán túl temetjük el apámat.

1976. július 9.

8

Mi a teendő a halállal kapcsolatban?
Semmi, semmi
Ne járjak többé a 6. sz. iskolába 1937-ben?
Fagyasszam be az időt, fejfájásosan, ma éjjel, 1^h45-kor?
Ne menjek apám temetésére holnap?
Ne menjek vissza Naropába Buddhista poétikát tanítani nyáron?
A newarki repülőtér mellett a sírkertbe ne temessenek el majd?

9

1976. július 11.

REZIGNÁLTAN

Egy évvel ezelőtt meglátogattunk egy csinos költőt és tibeti gurumat,
Ebéd után mi vendégek a hegyoldalon
Csodáltuk a sziklafal óriási ablaküvegéről
leszokrázó fényözönt – –
Kávé után apám fáradtan élcelődött
„Ki az, ki megéri, hogy élni megéri”*
A láma a titkárára mosolygott
Már gyerekkoromban hallottam ezt a viccet.
Aztán elhallgatott, a földre bámult,
sóhajtott, feje súlyosan lehorgadt
maga elé morogta –
„Mi mást tehetnél . . . ?”

1978. október 6.

EÖRSI ISTVÁN fordítása

* Az eredeti szójáték jobb: „Is life worth living? Depends on the liver.”
A „liver” „élő”-t és „máj”-at is jelent. A mondat jelentése tehát: „Érdemes
élni? Mája (vagy: élője) válogatja. Abból a helytelen feltételezésből kiindulva,
hogy két gyöngébb szóvicc ér annyit, mint egy jó, megkockáztatok egy másik
változatot is: „Érdemes élni? Tudnék mesélni”. (A ford.)